

eppa

SINCE 1987

connecting & business
government & society

Химикали, Климат и Енергетика

25 April 2024

Лекторите днес

Меглена Михова – Управляващ партньор ЕРРА

[meglena.mihova@eppa.com](mailto:meglana.mihova@eppa.com)

Първолета Лулева – Старши съветник ЕРРА

parvoleta.luleva@eppa.com

Силвия Бакърджијева – Акаунт директор ЕРРА

silvia.bakardjieva@eppa.com

За ЕРРА

ЕРРА е специализирана управленска консултантска компания, създадена през 1987 г. в сърцето на ЕС, която помага на клиентите в управлението на на взаимната връзка между бизнеса, институциите на Европейския съюз и правителствата, отчитайки научноизследователския и технологичен напредък и социално-културните промени.

Нашата уникална методология

Ние сме мултидисциплинарна и мултикултурна консултантска компания с уникален и успешен подход, който се фокусира върху създаването на конструктивен диалог в политическия процес на вземане на решения.

Как можем да бъдем полезни

Обучение

Европейският институт за обучение на ЕРРА предоставя семинари и индивидуално обучение по сложни регулаторни процеси в ЕС и специфични политики и регулаторни теми.

Прогноза на политики & регулаторно мерки

Прогнозен анализ и събиране на информация, подкрепени от мрежа от технически експерти

Защита на интереси

Основано на доказателства и конструктивен подход за влияние върху политически досиета на европейско и национално ниво.

Финансиране от ЕС

Политика на финансиране, идентифициране на конкретни възможности за финансиране и изграждане на досиета

Анализ за защита на регулаторни досиета

Социално-икономически анализи и анализ на алтернативи

Достъп до пазара

Спрямо конкуренцията, разкриване и използване на пазарни възможности, произтичащи от политиките и регулаторните развития

Корпоративна стратегия за отношения с правителствата и позициониране

Изграждане на корпоративна идентичност и репутация на политическия пазар, лидерство, приоритизиране на проблеми, изграждане на капацитет и управление на кризи

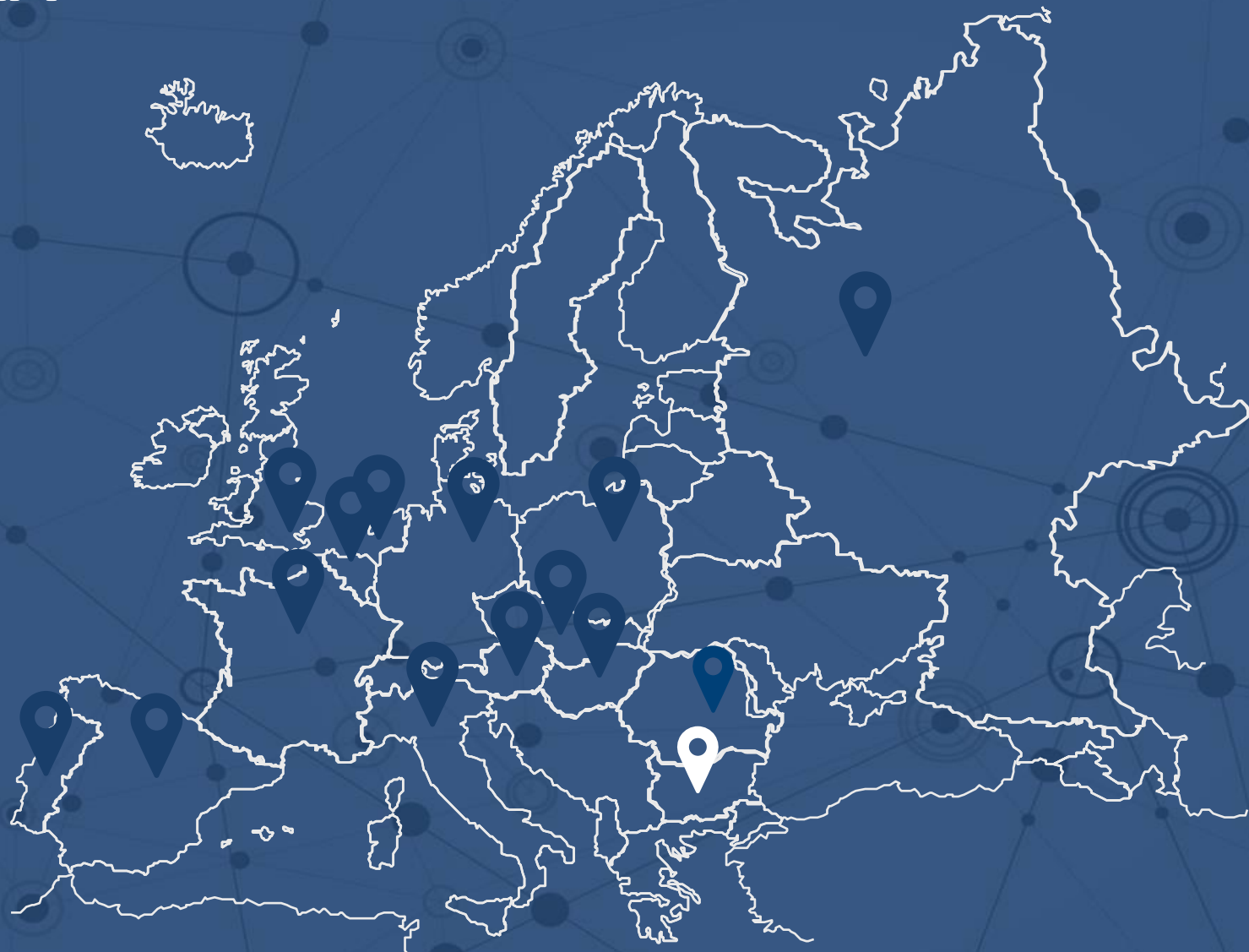

УНИКАЛНА МРЕЖА В ЦЕЛИЯ ЕС

eppra

SINCE 1987

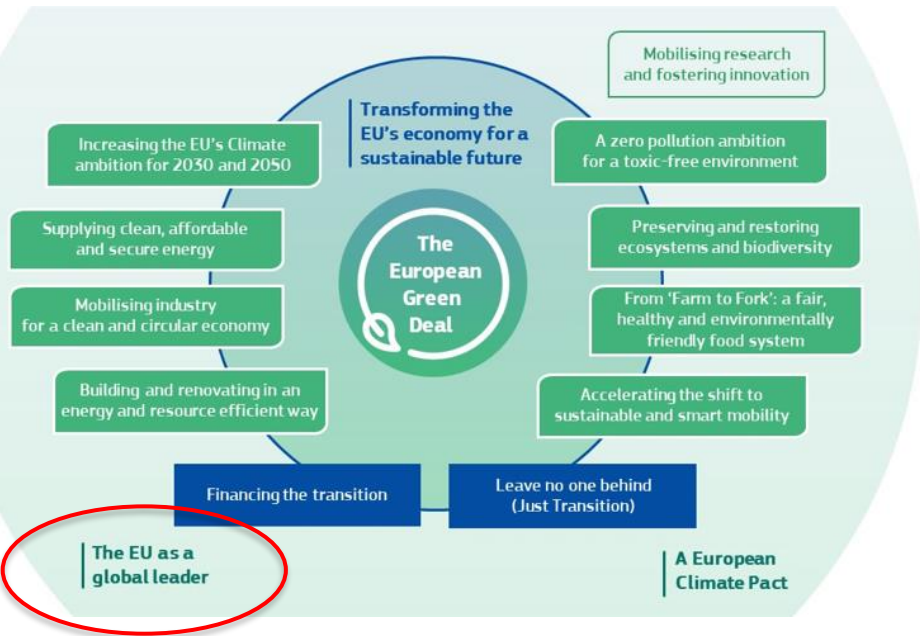
connecting & business
government & society

1. Основни тенденции и нови концепции в рамките на
Стратегията за устойчивост в областта на химикалите

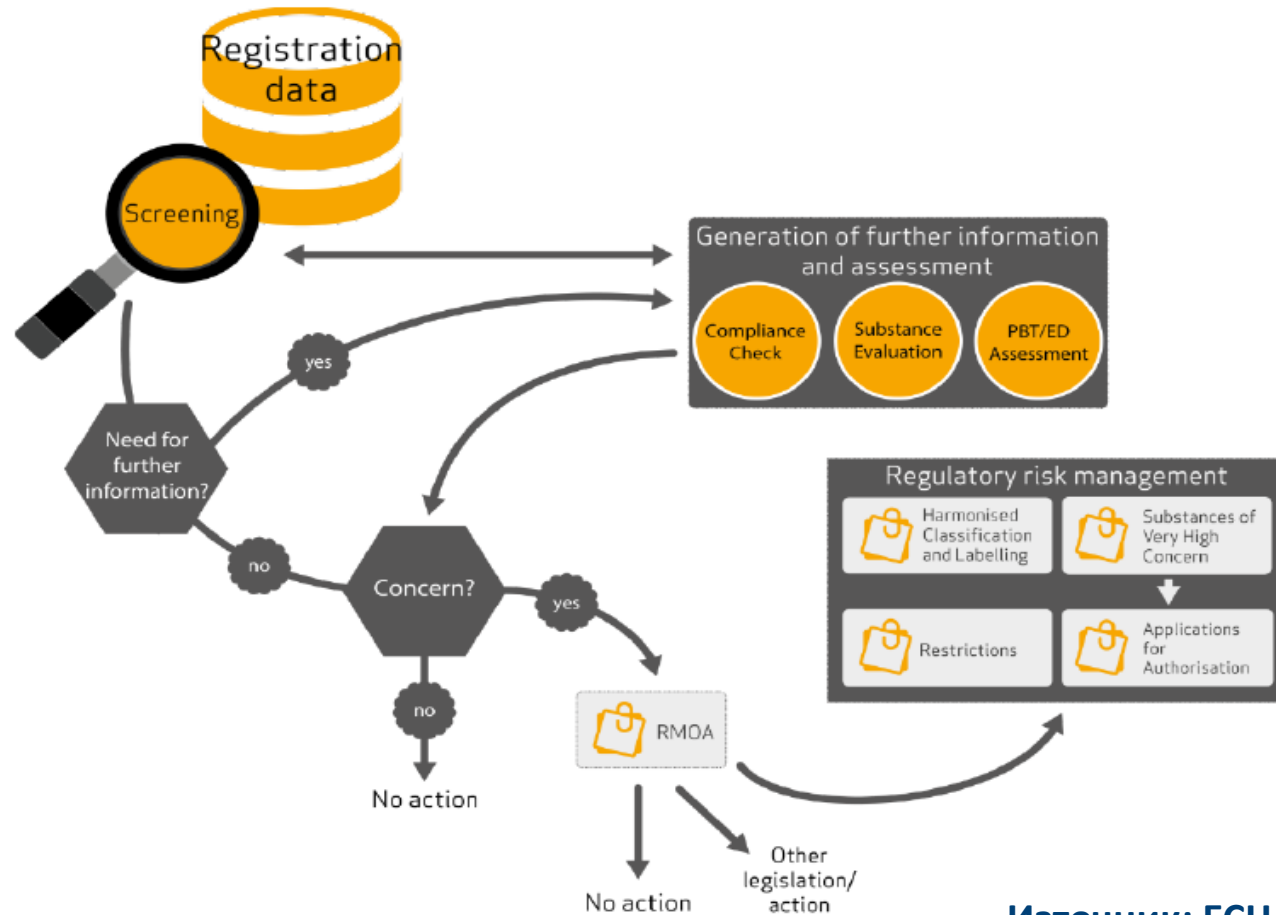
Силно амбициозни политически цели

ЕС се стреми да бъде регулаторен лидер

- Всички политически инициативи за спазване на **Зелената сделка/Устойчивост**
- Обхватът на устойчивостта се **разширява**: здравни, социални, човешки права
- **Класическото екологично законодателство става по-строго**
- Изрично има за цел да насочи **износителите** към ЕС, за да бъдат създадени „еднакви условия“
- **Решенията на потребителите и инвеститорите в центъра**
- **COVID не спря зелената амбиция,... а я ускори**
- По същия начин **руската криза** се разглежда като подкрепа за необходимостта от **енергиен преход и кръгова икономика**
- **„Законодателна наситеност“** както за публичните, така и за частните заинтересовани страни
- **Бързо да приключим** преди изборите!
- **Сложна взаимовръзка** между различни законодателни актове: трудности при **оценката на въздействията**

Управление на опасни вещества

Източник: ЕСНА

- Учене чрез практика
- Скрийнинг за всяко вещество и анализ на възможностите за регулаторно управление
- Липса на координация и предвидимост
- Бавен процес на идентифициране и управление на рисковете от опасни химикали
- Риск от неправилни замени

Политика и регулаторни тенденции относно химикалите

Въздейства върху производствения процес, продуктов дизайн и иновации, конкурентно позициониране

Структурно преустройство на законодателната архитектура

Прехвърляне на компетенции и власт, множество законодателни прегледи: CLP, REACH, отпадъци, РДВ и др..

Въздействия извън пазара на ЕС

Насоченост на химическото законодателство извън ЕС и към вносни стоки

Нови възможности за основните употреби

По-широко тълкуване на основните употреби в предстоящата законодателна рамка

Централизиран подход за оценка на химикали

Въздействие върху ролята на агенциите – нова роля на ЕСНА

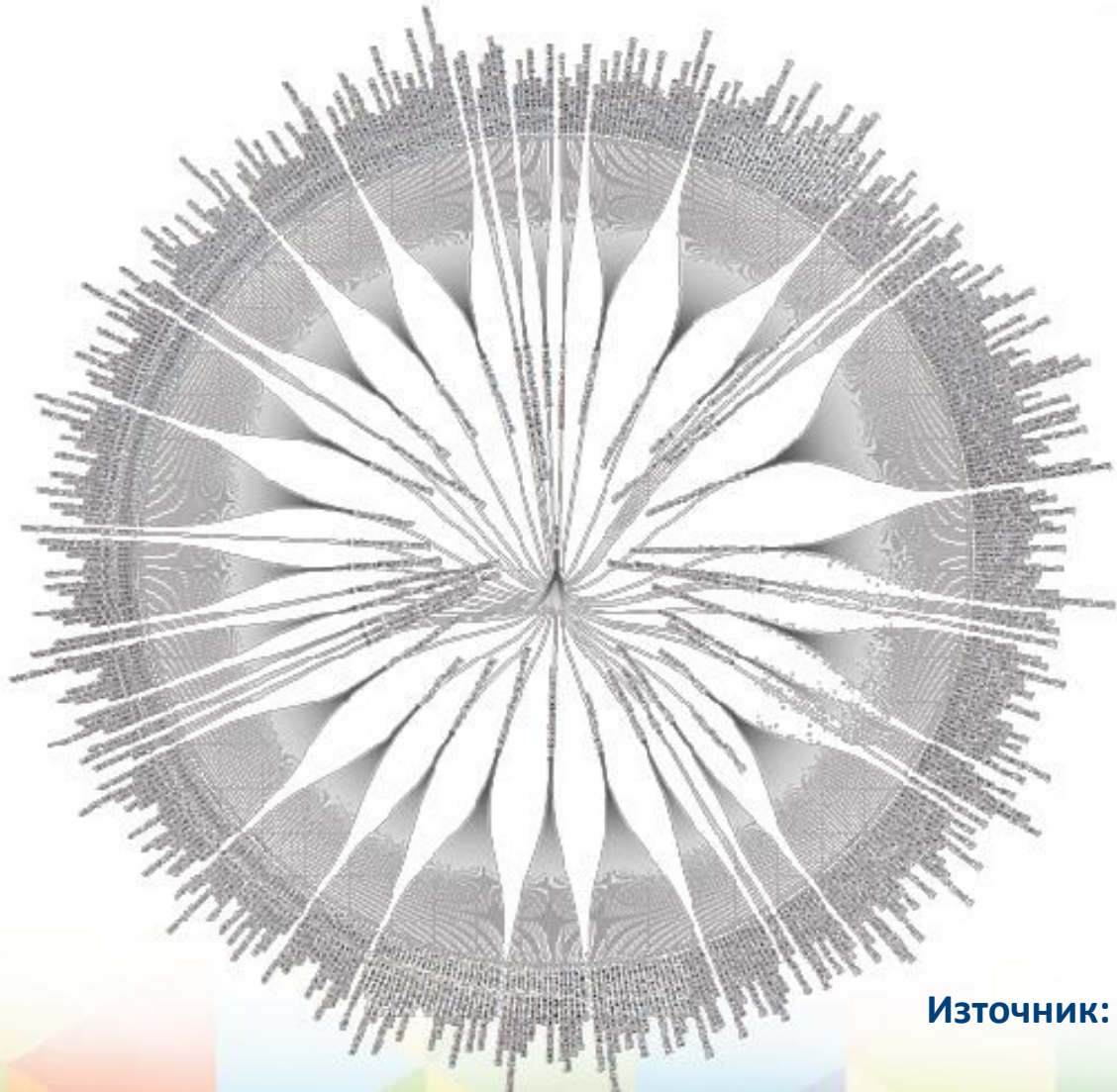
Нов подход към оценката на опасностите и риска

Нови класове на опасности – акцент върху екотоксичността, групиране, нови критерии за оценка на смесите

Нов подход към управлението на риска

Общ подход, широки ограничения

Подход на групиране

Източник: ЕСНА

- Носи последователност и бързина
- Въз основа на структурно сходство
- Качеството на вашето регистрационно досие е ключово!

Предизвикателства:

- Обосновка на групирането в случай на непълни данни за опасност?
- Трудно е да се оцени социално-икономическото въздействие
- Оценка на риска от вещества с различни профили
- Правоприлагане: методи за тестване?

Токсичност на смесите

Въвеждане на фактор за оценка на смеси, който да се прилага за регулаторни цели на ниво ЕС

Редизайн на REACH

Ревизия на процеса на оценяване

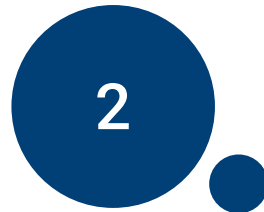
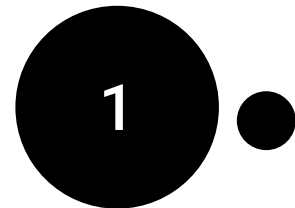
Ограничаване на освобождаванията, овластяване на ЕСНА да оценява съответствието на досиетата; отнемане на регистрационни номера, по-лека процедура за оценка на веществото.

Комуникация по веригата на доставки:

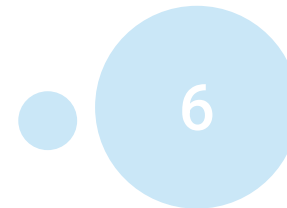
фокус върху употребите

Ревизия на изискванията за регистрация:

ED, малък тонаж, полимери, отпечатък върху околната среда

REACH

Разширение на общия подход към управлението на риска

за нови класове на опасност и за професионална употреба

Реформа на разрешаването и ограничаването:

ограничения с широк обхватс опция за дерогации

Ревизия на системата за контрол и правоприлагане:

Европейски одитен капацитет за REACH, Общ за целия ЕС TARIC списък на продукти с висок риск

Ограничение по REACH: тенденции

- **Широкообхватни ограничения** насочени към **групи химикали**: : микропластмаси, кожни сенсibiliзатори в текстил и кожа, група бисфеноли, PFAS
- **Обхват и идентичността на химикалите**: определен от **дефиниция**
- **Тежест на доказване прехвърлена към индустрията**: подателят на досието разчита на данните, получени по време на обществените консултации
- Анализът на риска разглежда **целия жизнен цикъл**
- **Дерогации**: много консервативен подход, основан на наличието на алтернативи и разходите за редизайн
- **Ангажимент в CSS**: опасните химикали, забранени в Европейския съюз, не се произвеждат за износ (2023 г.)

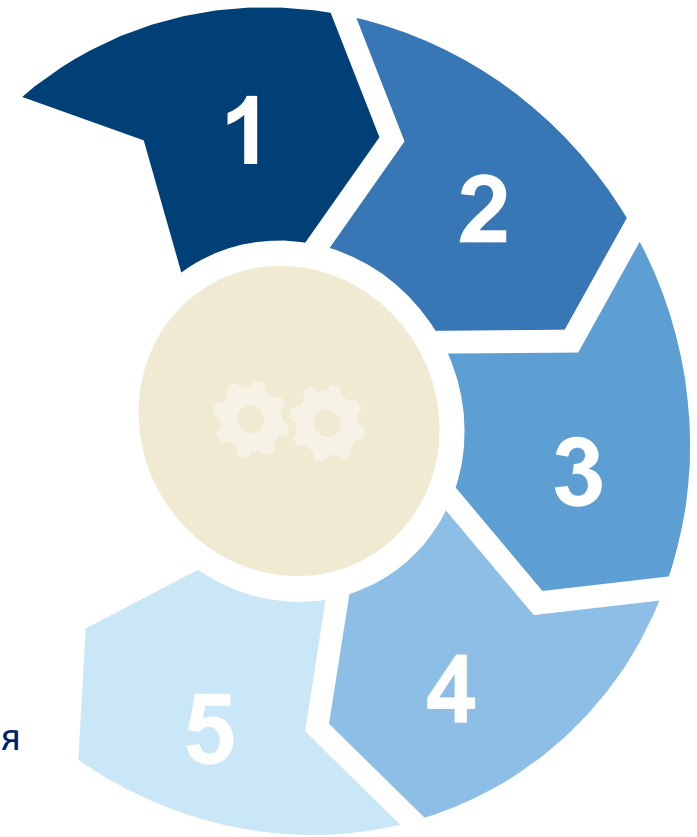
Разширение на общия подход за управление на риска

Комисията възнамерява да разшири GRA и за професионални употреби и нови класове на опасност, надхвърляйки сегашната категория CMR. 1A и 1B класове на опасност за потребителска употреба. **Нови класове на опасност:**

1. Ендокринни разрушители, кат. 1
2. STOT RE кат. 1, включително имуноотоксични и невротоксични вещества.
3. PBT/vPvB
4. Респираторни сенсibiliзатори
5. MT/vPvM (все още се обсъжда).

ВАЖНО: Дерогации от ограниченията на GRA са възможни само за основни употреби.

- Вещества с потвърдени опасности - хармонизирана класификация или еквивалент като SVHC.
- Най-важните класове на опасност: CMRs, EDs, PBT, vPvB , PMT/vPvM
- Приоритет за STOT RE 1 и респираторни сенсibiliзатори (все още предстои допълнително обсъждане)
- Вещества в самостоятелен вид и в смеси и в потребителски артикули с висока експозиция или високи емисии в околната среда през целия им жизнен цикъл.
- Приоритет за ограничения за професионална употреба (все още предстои допълнително обсъждане)

Разширение на общия подход за управление на риска

- Въз основа на съображения за **общи рискове**, т.е. не въз основа на опасност:
 - въпросните **опасности са особено сериозни**
 - възможностите за контрол на рисковете са **ограничени или недостатъчно ефективни**
- **Правомощията за инициатива** принадлежат на Комисията, която може да предлага ограничения, без да демонстрира неприемлив риск за всеки отделен случай чрез досие по приложение XV
- Изпълнение чрез **работен план**, обсъден и съгласуван в CARACAL, в процес, подобен на този за пътната карта за ограничения
- **Консултация по първия работен план** ще последва, след като предложението на Комисията бъде публикувано, успоредно със законодателния процес
- Рисковете могат също да бъдат адресирани чрез **специфични ограничения** съгласно член 68, параграф 1 или, за SVHC в приложение XIV, чрез мерки съгласно дял VII

Ограничения съгласно REACH - „нормален“ срещу „бърз“ процес

Нормален процес (art. 68.1)

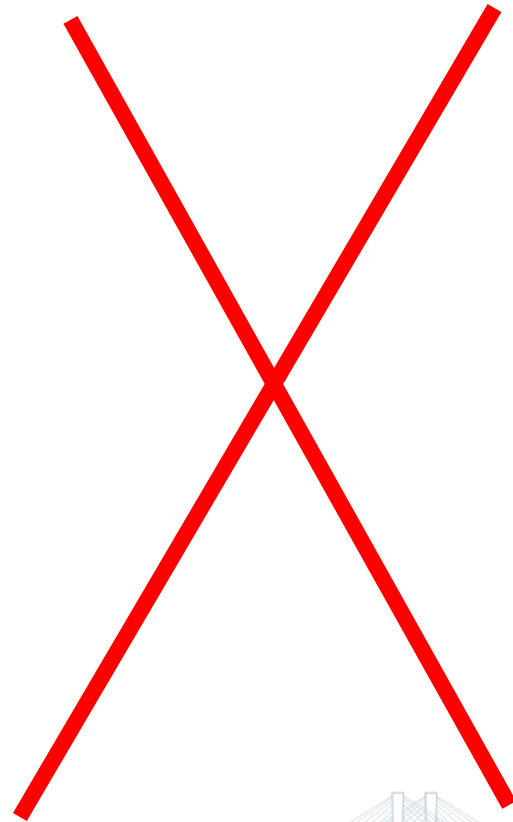
Подготвителна работа

Уведомление до ЕСНА за намерението да се представи предложение за ограничаване

Подаване на предложението за ограничаване в рамките на 12 месеца от уведомлението

Проверка за съответствие

Бърз процес (art. 68.2)

Green = ECHA

Blue = Commission/comitology

Grey = Member State Competent Authority

Orange = applicant/mix of actors

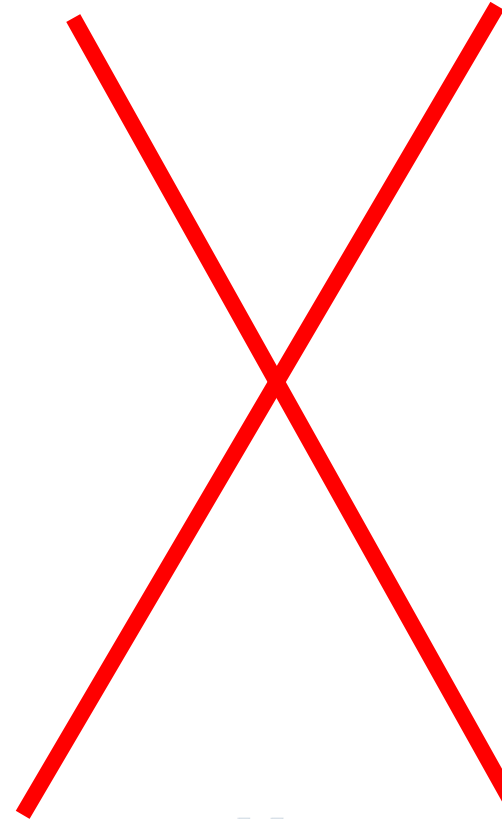
Ограничения съгласно REACH – „нормален“ срещу „бърз“ процес

Нормален процес (art. 68.1)

Обществени консултации
6 месеца

Становище на RAC
Проектостановище на SEC:
60 дни обществена
консултация

Бърз процес (art. 68.2)

Съществена употреба: основи и определения

- Насочени към употребата на най-вредните химикали, а не на всички химикали
- Съобщение на Комисията: **кумулятивни** критерии:

използването на веществото е необходимо за
здравето или безопасността
или
е от решаващо значение за функционирането
на обществото

няма приемливи алтернативи

- Понятието за съществена употреба ще има правно действие само когато бъде въведено в специално законодателство
- Гъвкавост за отчитане на особеностите и съществуващите определения в законодателни актове в които концепцията може да бъде интегрирана и прилагана

Кои химикали се считат за „най-вредните химикали“?

Най-вредните химикали, изброени в Стратегията за устойчивост в областта на химикалите:

- Канцерогенност Кат. 1А и 1Б; Мутагенност на зародишните клетки Кат. 1А и 1Б
- Репродуктивна токсичност/токсичност за развитието Кат. 1А и 1Б
- Ендокринно разстройство Кат. 1 човешко здраве & Кат. 1 околна среда
- Респираторна сенсибилизация Кат. 1
- Специфична токсичност за определени органи – повтаряща се експозиция (STOT-RE) Кат. 1, включително имунотоксичност и невротоксичност
- Устойчив, биоакмулиращ и токсичен/много устойчив и много биоакмулиращ (PBT/vPvB)
- Опасен за озоновия слой Кат.

Включването на устойчиви и мобилни вещества ще бъде предмет на допълнителна оценка.

Как ще се прилага концепцията?

- Понятието за съществена употреба се прилага за употреби на **вещества** в самостоятелен вид, в **смеси, изделия, продукти** или **процеси**
- Разгледа се както **техническата функция** на веществото при конкретната употреба, така и **контекстът** на тази употреба
- За употреби от съществено значение трябва да се определят условия за **минимизиране на емисиите и излагането** на хората и околната среда
- **План за заместване** с ангажименти, срокове и стъпки, предвидени за преминаване към алтернативи
- Съществеността на една употреба не е статична, а се развива с течение на времето

Приемливи алтернативи

Приемливи алтернативи са вещества, материали, технологии, процеси или продукти, които от обществена гледна точка:

- са в състояние да **осигурят функцията и нивото на производителност** които обществото може да приеме като достатъчни; И
- **са по-безопасни**: техните общи химически рискове за здравето на хората или животните и околната среда през целия жизнен цикъл са по-ниски сравнение с най-вредното вещество
- Съществуващи законодателни актове дефиниции - **техническа и/или икономическа осъществимост**, трябва да се вземат предвид, ако и при прилагане на концепцията за съществена употреба

Примери:

1. Предотвратяване, наблюдаване, лекуване на сериозни здравословни проблеми
2. Поддържане на основни условия за живот и здраве
3. Управление здравни кризи и извънредни ситуации
4. Необходимост за лична безопасност
5. Адресира опасности
6. Необходимост за критична инфраструктура
7. Критични ресурси
8. Управление на кризи и извънредни ситуации

На какъв етап от процеса трябва да се вземе предвид концепцията за „съществени употреби“?

Късно в процеса

Подход, основан на риска: оценка на риска за всеки отделен случай за определяне на изключения.

Индустриални и търговски асоциации

Държави членки

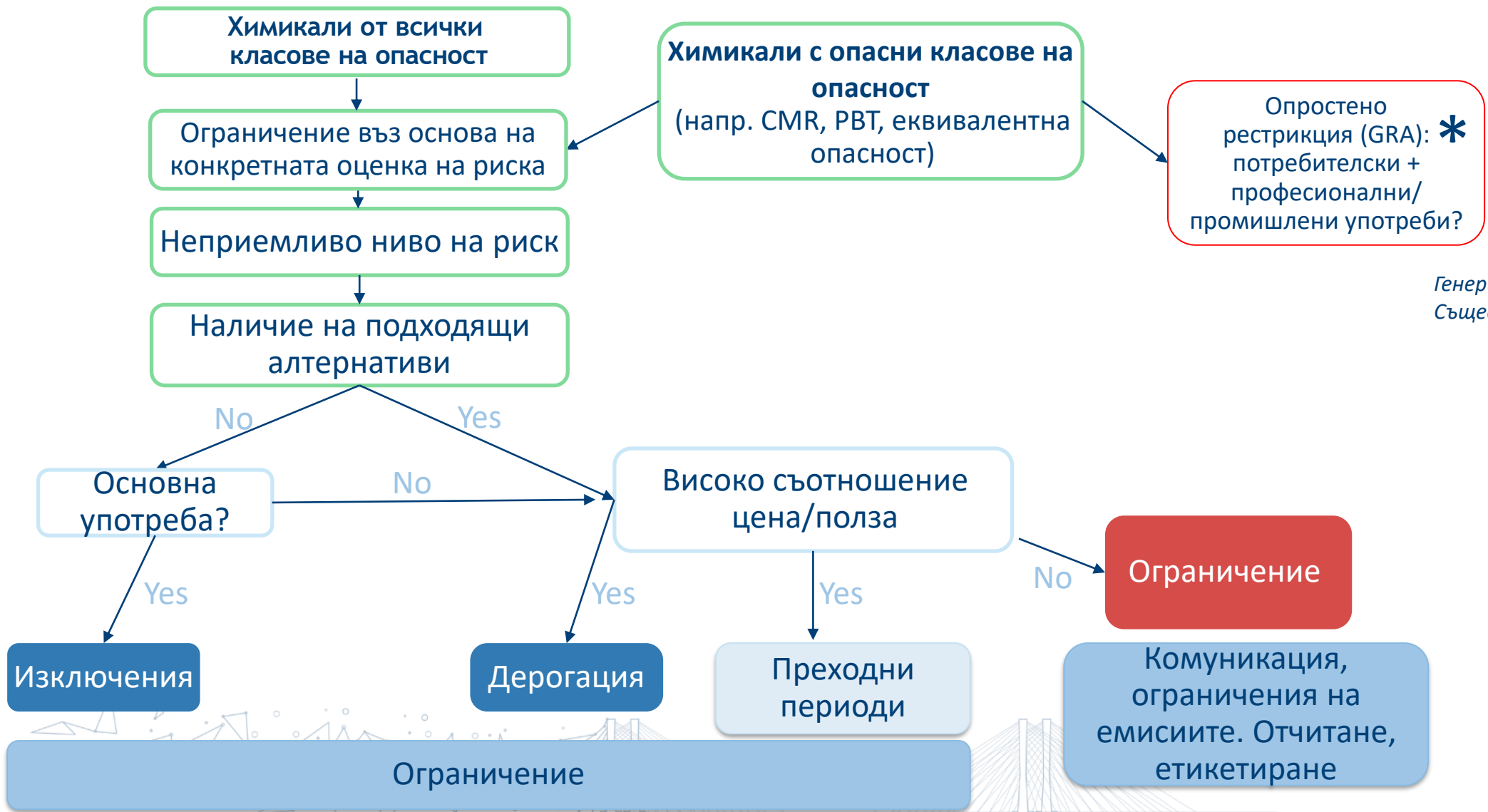
В началото на процеса

Подход, основан на опасностите: идентифициране на опасности с критерии за съществена употреба, определени предварително

Регулаторен процес

Възможни модели и сценарии на ограничаване

Генерични изключения
Съществена употреба?

Съществена употреба: скорошни примери

Концепцията не е нова! Регламентът за биоцидите – дерогации за съществена употреба въз основа на:

- ✓ Липса на жизнеспособни алтернативи
- ✓ Непропорционално въздействие върху икономиката и обществото на забраната в сравнение с ползите
- ✓ Рискът от употребата на веществото е незначителен
- ✓ Съществува сериозна заплаха за човешкото здраве или околната среда, която не може да бъде контролирана без този специфичен продукт

Някои полезни елементи: скорошни/текущи случаи на ограничения по REACH:

„Функционалност“.
(ограничение за татуировки)

„Безопасност“.
(ограничения за кожни сенсibiliзатори)

„Критичност“.
(ограничение за микропластмаси)

„Алтернативите не отговарят на изискваните свойства“
(ограничение PFHxA)

2. Преразглеждане на регламентите REACH & CLP - ключови цели и развитие в рамките на Стратегията за устойчивост в областта на химикалите

Изменения на Регламент CLP

Преразглеждане на CLP- нови класове на опасност

Делегиран Регламент (ЕС) 2023/707 на Комисията от 19 декември 2022 г за изменение на Регламент (ЕО) № 1272/2008 по отношение на класовете на опасност и критериите за класифициране, етикетирание и опаковане на вещества и смеси, в сила от 20 април 2023 г.

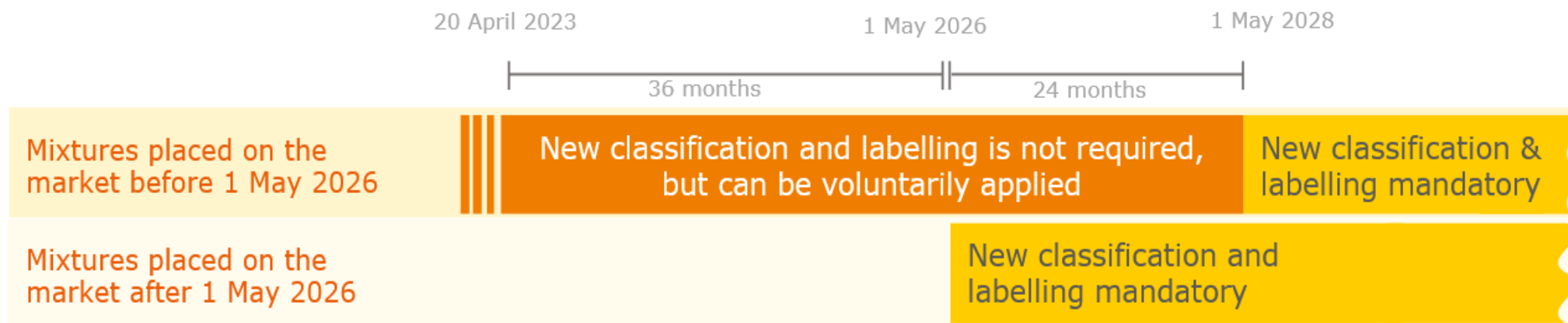
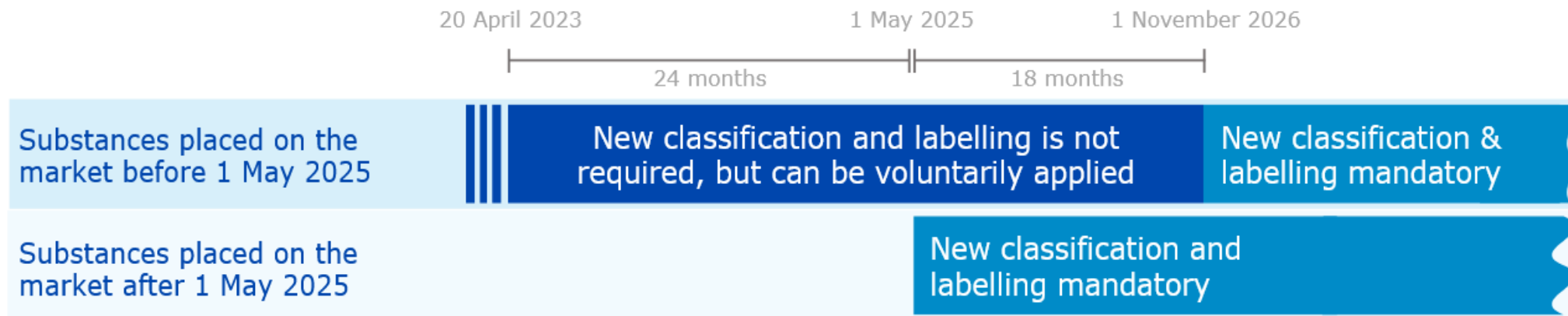
- Нови класове на опасност:

- ED HH в категория 1 и категория 2 (нарушаване на функциите на ендокринната система по отношение на здравето на човека)
- ED ENV в категория 1 и категория 2 (нарушения на функциите на ендокринната система по отношение на околната среда)
- PBT (устойчиво, биоакмулиращо и токсично), vPvB (много устойчиво и силно биоакмулиращо)
- PMT (устойчиво, преносимо, токсично), vPvM (много устойчиво, силно преносимо)

- Преходни периоди:

- За пускане на **нови вещества** на пазара на ЕС дружествата трябва да спазват новите правила **от 1 май 2025 г.**, а за **вещества, които вече са били на пазара- до 1 ноември 2026 г.**
- **За смесите** се прилагат отделни преходни периоди. Новите класове на опасност се прилагат **от 1 май 2026 г. за нови смеси**, като дружествата трябва да актуализират класификацията и етикетирането на **съществуващи смеси до 1 май 2028 г.**
- Държавите членки вече могат да предлагат хармонизирано класифициране (предстои внасяне на CLH предложение за **резорцинол** като ED, HH1)

Преходни периоди за класификация и етикетиране в новите класове на опасност

Преразглеждане на CLP

Процес и срокове:

- 19.12.2022- [Предложение на Комисията за изменение на Регламент CLP \(обикновена законодателна процедура\)](#)
- 05.12.2023- Предварително споразумение между Съвета на ЕС и ЕП
- **23.04.2024- Гласуване на текста в пленарна зала на ЕП**
- Предстои изготвяне на езиковите версии от юристи лингвисти и публикуване на регламента

Цели на ревизията:

- по-добро функциониране на пазара на ЕС по отношение на продукти, съдържащи опасни химикали и по-добра защита на потребителите, работниците и околната среда
- ускорено идентифициране на опасни вещества и смеси на ниво ЕС
- подобрена комуникация относно опасните химикали, включително за химикали, продавани онлайн
- правила за продажбите за презареждане и повече гъвкавост при етикетирание

Преразглеждане на CLP

Основни изменения

1

Актуализирани правила за класифициране на сложни съставни вещества (MOCS) с дерогация за растителни екстракти, включително етерични масла, с 5-годишен преглед от Комисията на научните доказателства.

2

По-добра защита на потребителите при онлайн продажби на опасни химикали. Уебсайтовете ще трябва да публикуват опасните свойства на продуктите.

3

По-ясно етикетиране на опасни химикали, включително за онлайн продажби. Преразглеждането въвежда изисквания за реклама и минимален размер на шрифта за опасни химикали.

4

Възможност доставчиците да използват разгъващи се етикети и цифрови етикети-важната информация за безопасност и пиктограмите за опасност ще останат на опаковката

Преразглеждане на CLP

Основни изменения

5

Комисията с право да възлага на ECHA и EFSA изготвяне на предложения за хармонизиране класифицирането на потенциално опасни вещества или групи вещества - ще се ускори темпото, с което ще се идентифицират опасните вещества.

6

Нови правила за химикали за многократно пълнене в подкрепа на безопасната продажба на домакински химикали на едро- ще намали опаковките и съответно отпадъците от опаковки.

7

Токсикологичните центрове ще получават по-добра и по-бърза информация за спешни медицински случаи- ECHA с правомощия да получава информацията, въвеждат се задължения за подаване на нотификации от дистрибуторите (при преетикетиране, ребрандиране или пускане на сместа в други ДЧ)

8

Промени в правилата за Списъка с класифициране и етикетиране - оповестяване на нотификаторите, причините за отклоненията в класификацията, ECHA с правомощия да изисква информация

Очаквано въздействие от промените в CLP

Увеличен брой на вещества с хармонизирана класификация вкл. с нови класове на опасност

По-сериозно въздействие върху регулирането на класифицираните вещества REACH, Рамкова директива за водите, BPR, PPPR, забрани за износ

Увеличаване на натоварването за RAC и държавите членки

Предвидимост?

Мандатът на COM към ECHA и EFSA и приоритизирането на нови класове на опасност ще доведат до загуба на предсказуемост за това кога и кой подава CLH досие- график?

Необходимост от увеличаване на инвестициите в научна подкрепа

Преосмисляне на подхода към досиетата на CLH с по-ранна стратегическа подготовка и увеличени ресурси в научна подкрепа

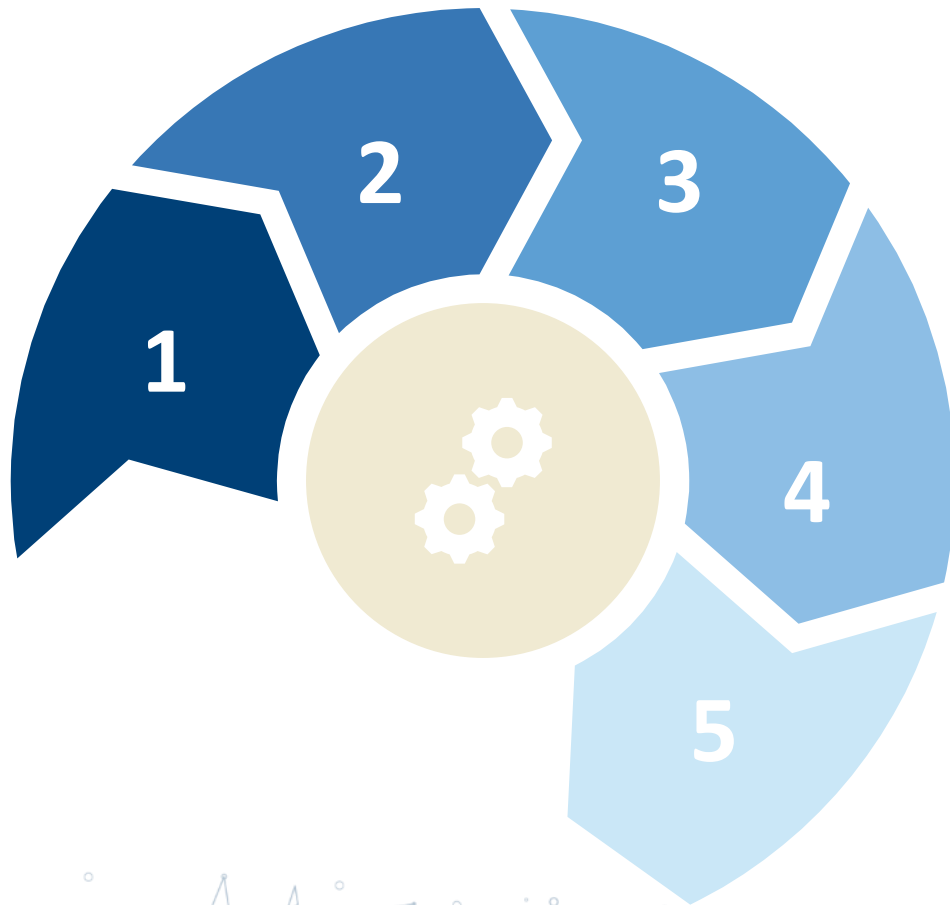

Изменения на Регламент REACH

Очаквани промени в REACH

- *Нови изисквания за регистрация на определени опасни полимери*
- *Актуализиране на регистрационни досиета, за да се отразят засилените изисквания за информация/проверка*
- *Доклад за химическа безопасност за всички тонажни групи (вкл. 1-10 тона годишно)*
- *По-строги изисквания към междинните продукти*
- *Електронни формати за информационни листове за безопасност (ИЛБ)*
- *Актуализиране на ИЛБ и сценарии на експозиция, вкл. в резултат на нови фактори за оценка на сместа*
- *Реформа на процесите на ограничаване и разрешаване - ускорено регулиране и извеждане от употреба на най-опасните вещества и групови ограничения с широк обхват*
- *Затягане на правоприлагането – „Подход на нулева толерантност към несъответствие“, одитиране на държавите членки*
- *Допълнителни задължения от паралелната ревизия на CLP и новия Регламент за екодизайн за устойчиви продукти (ESPR)*

Преразглеждане на REACH - регистрация

- 1. Разширяване обхвата на оценката на безопасността**
- 2. Дефиниране на DMEL за вещества без граница на опасността с установена зависимост доза-отговор (не се въвежда в CLP за вещества хармонизирана класификация?)**
- 3. Въвеждане на е-формат на ИЛБ и общ формат за е-комуникация по веригата на доставки**
- 4. Интензивен контрол от страна на ЕСНА и ДЧ за осигуряване на съответстващи регистрационни досиета**
- 5. Попълване на празнините в данните за регистрация: промяна на условията на процеса и възможностите за групова оценка за съответствие**

Преразглеждане на REACH- мерки свързани с регистрация

1. Срок на валидност на регистрациите

- ✓ регистрантът да потвърди интереса си към поддържане на лиценза за производство/внос на веществото в(в) ЕС под определен обхват (обем, употреби)
- ✓ ЕСНА да потвърди, че регистрацията е подновена; право на заличаване на неактивни регистрации

2. Засилване на контрола при проверка за техническа пълнота на досието

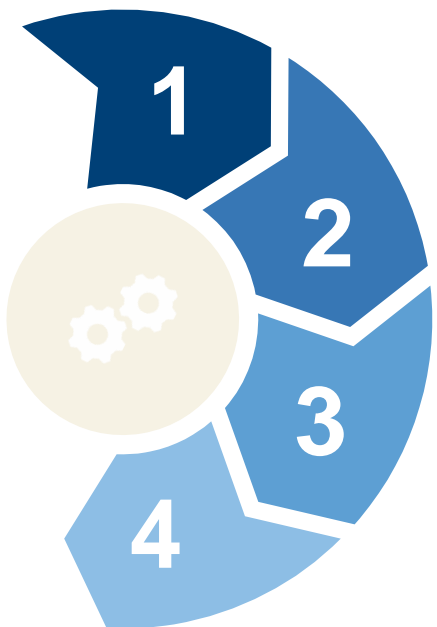
- ✓ проверката за пълнота да се използва в пълния си потенциал, за да се гарантира, че изискванията за регистрация са добре документирани, независимо от подхода:
 - подкрепя регистрантите при отговорно използване на адаптации на данните съгласно Приложения XI
 - гарантира, че подходът е правилно документиран в досието > намалява необходимостта от изясняване на основанията за адаптации при проверки за съответствие
 - изисква ясни критерии за елементите на адаптация на данните, както в колона 2 на приложение VII-X

3. Отнемане на регистрационни номера

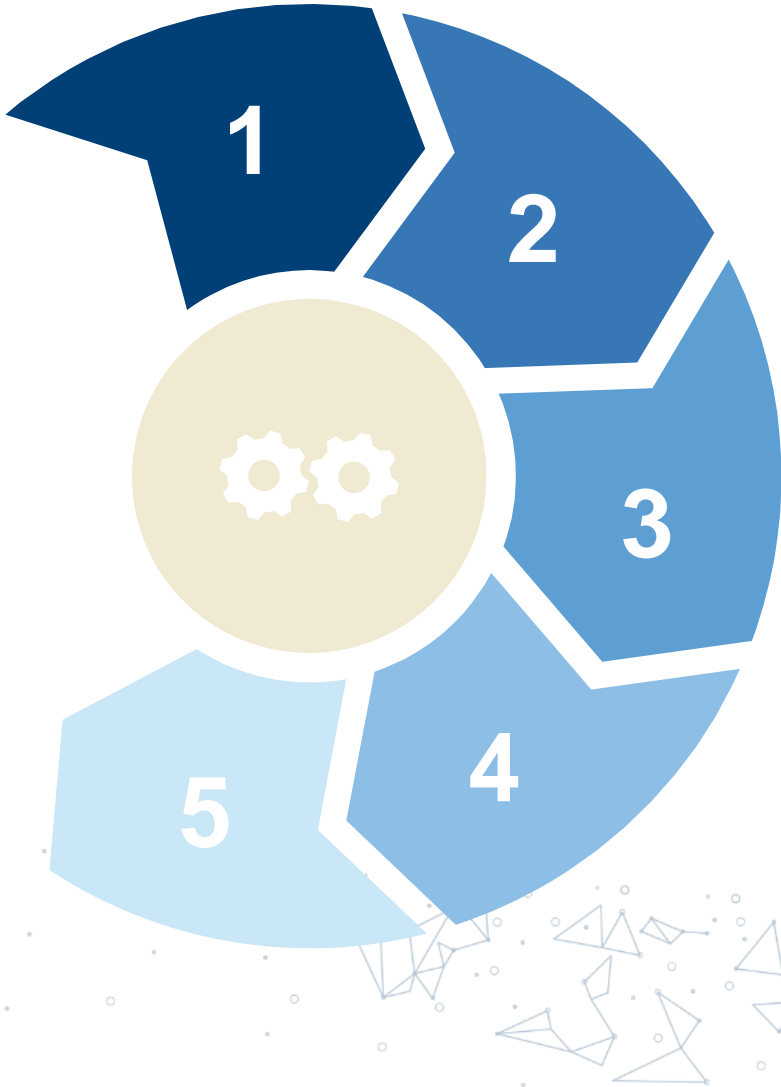
- ✓ при постоянно несъответствие след решения от проверка за съответствие, достъпът до вътрешния пазар ще бъде отнет; „пререгистрация“ само след доказателство за генериране на необходимите данни

4. Регистрация на полимери

- ✓ нотифициране на всички полимери, подбор на полимери изискващи регистрация (PRR) с дърво на решенията и регистрация на определени опасни полимери; доказване на групирането от индустрията;
- ✓ поэтапен подход- първо към полимери с ниско молекулно тегло (Тип 1), следвани от по-големи полимери (Тип 2 и 3);
- ✓ разделяне по PRR критериите в 3 категории: полимерни прекурсори, PRR и полимери, които не следва да се регистрират; изисквания за специфична информация за PRR (размер, бионаличност)

Преразглеждане на REACH- процеси на оценяване

1. Приоритети на CSS относно оценяването по REACH:

- ✓ „засилване на принципите „няма данни, няма пазар“ и „замърсителят плаща“;
- ✓ оценката допринася за целите на инициативата „едно вещество – една оценка“.

2. Регистрация и проверка на досиета за съответствие

- ✓ намаляване на изключенията и засилване на ТСС;
- ✓ засилване правомощията на ЕСНА за оценка на съответствие на досиета и отнемане на регистрационни номера;

3. Проверка за съответствие

- ✓ ограничаване броя на циклите за вземане на решения и съгласуване на проекти на решения;
- ✓ изясняване на условията за прекратяване на производството/вноса;

4. Оценка на вещества

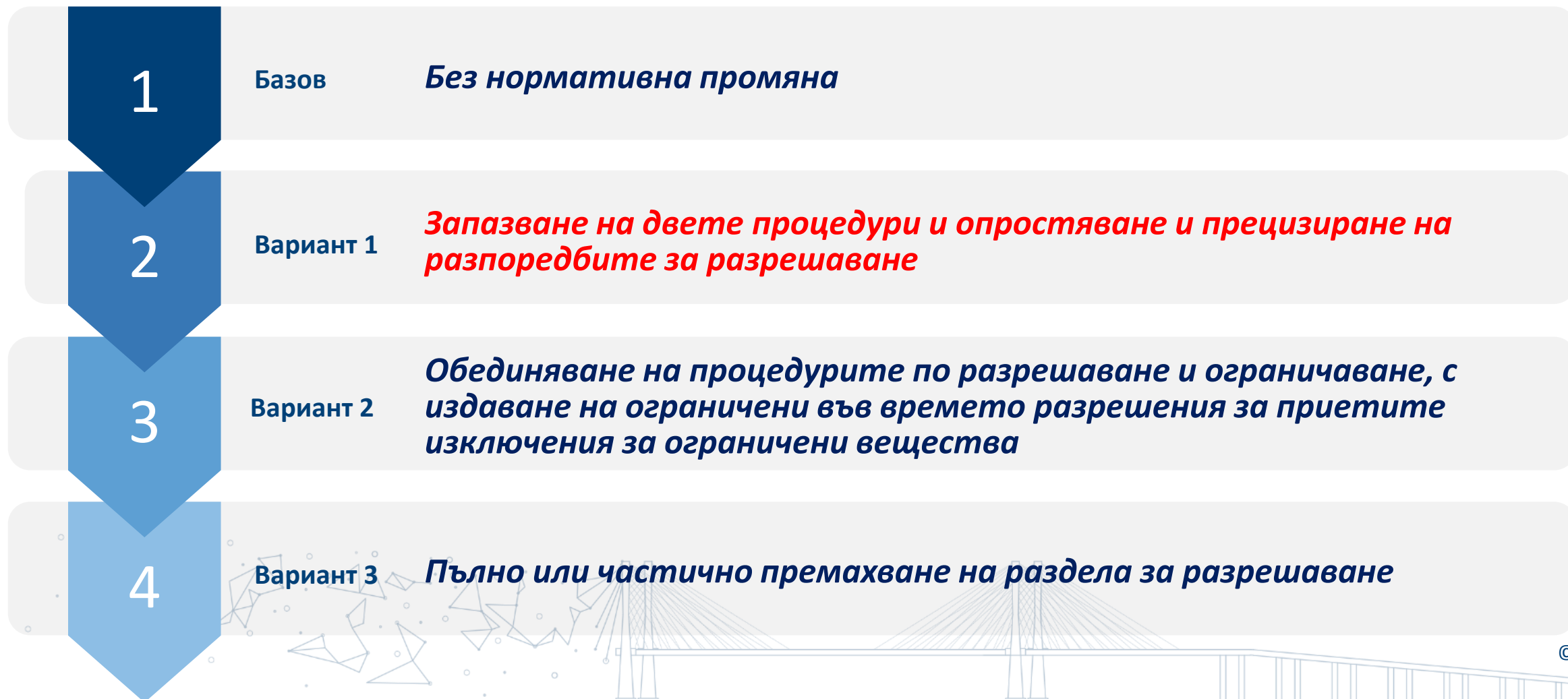
- ✓ замяна на CORAP с по-лека регистрация на намеренията,
- ✓ ограничаване ролята на MSC в ЕСНА при взимане на решение по проверки за съответствие

5. Тестови предложения

- ✓ ограничаване на употребата или разширяване обхвата на ТР за всички изпитвания с животни и гръбначни
- ✓ комбинирани варианти

Реформа на процедурите по разрешаване и ограничаване на вещества по REACH

Възможни варианти

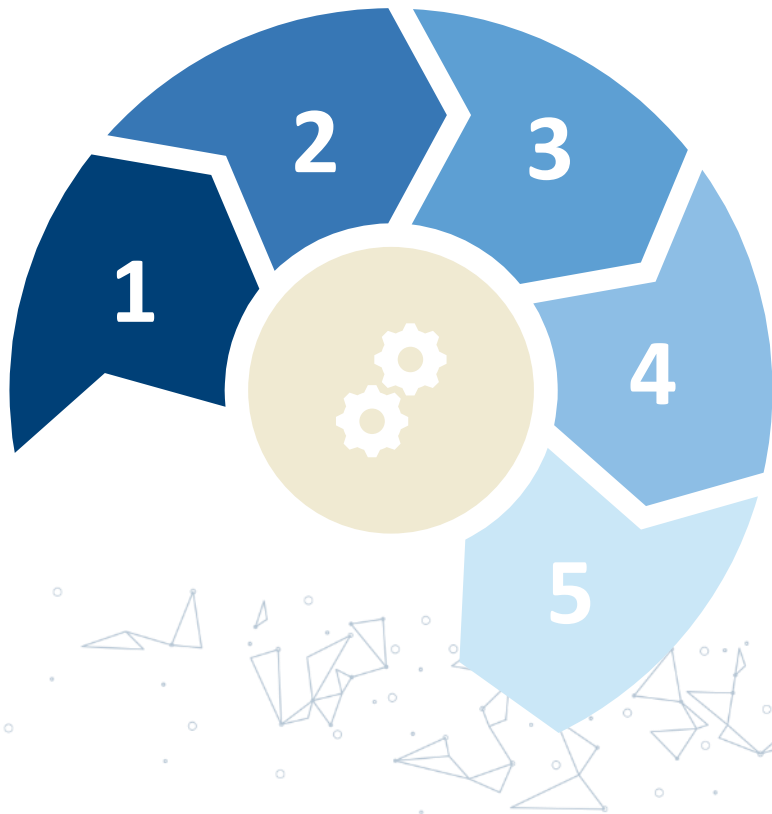

3. Нов законодателен пакет относно "Едно вещество, една оценка" — реформа на оценката на химикалите за по-бързи, опростени и прозрачни процеси

OSOA- оценка на опасности и рискове на вещества:

- Оценките се извършват от различни органи (агенции, комитети, национални органи), по различно време, по различни нормативни актове, по различни методики
- Подходът **“едно вещество, една оценка”** предвижда:

1. Координиране на оценките и техните приоритети
2. Планиране на оценките с цел осигуряване на координирани действия
3. Ясно разпределение на отговорностите между европейските агенции- ЕСНА, EFSA, EEA и EMA
4. Рационално използването на натрупания опит и ресурсите
5. Пренасочване на техническата и научна работа към европейските агенции

Регулаторен пакет OSOA

- 1. Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на обща платформа за данни за химикалите, за определяне на правила, за да се гарантира, че съдържащите се в нея данни могат да бъдат намерени, достъпни, оперативно съвместими и годни за многократна употреба и създаване на рамка за мониторинг и перспективи за химикалите*
- 2. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламенти (ЕО) № 178/2002, (ЕО) № 401/2009, (ЕС) 2017/745 и (ЕС) 2019/1021 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на преразпределението на научни и технически задачи и подобряване на сътрудничеството между агенциите на Съюза в областта на химикалите*
- 3. Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение Директива 2011/65/ЕС (RoHS) на Европейския парламент и на Съвета по отношение на преразпределението на научни и технически задачи към Европейската агенция по химикали*

1. Обща платформа за данни за химикалите в ЕСНА- цели

- да създаде обща база от знания за химикалите, с която да разполагат органите с цел приемане на по-добри, пълни, съгласувани и надеждни научни оценки на химикалите и тяхното въздействие и да се гарантира най-доброто използване на съществуващата информация за целите на разработването и прилагането на законодателството на ЕС в областта на химикалите;
- да установи специални услуги в рамките на общата платформа за данни и да установи правила относно достъпността и използваемостта на данните, съдържащи се в тази платформа;
- да осигури единен портал с данни и информация за химикалите в ЕС, достъпни за широката общественост, и по този начин да увеличи предвидимостта и прозрачността на регулаторните процеси относно химикалите, както и да засили общественото доверие в надеждността на вземането на научни решения;
- да се увеличи наличността на данни за химикалите, като се изиска от съответните агенции на ЕС да предоставят данни за интегриране в общата платформа за данни за химикалите;
- да се насърчи оперативната съвместимост на тези данни, като се предвиди създаването на стандартни формати и контролирани речници;
- да се улесни обменът и използването на данни от публичните органи, за да им се даде възможност да изпълняват ефективно своите регулаторни и политически задачи.

1. Обща платформа за данни за химикалите в ЕСНА- задължения

- **Стопанските оператори и лабораториите** ще уведомяват в базата данни с нотификациите за изследвания, създадена и управлявана от ЕСНА, изследванията на химикалите, които възлагат за съответствие с регулаторните изисквания съгласно приложимите актове на Съюза
- **ЕСНА** ще създаде и управлява база данни с информация за регулаторните процеси или дейности, които са планирани, текущи или завършени от държавите членки
- **ЕСНА** ще създаде хранилище на стандартни формати и контролирани речници като част от общата платформа за данни. **Агенциите и Комисията** ще предоставят на хранилището форматите и контролираните от тях речници, а ЕСНА следва да ги предоставя безплатно в електронни формати, които да се използват от разработчиците на системи за бази данни и от широката общественост
- **Комисията** ще определи съответните данни и информация, свързани с екологичната устойчивост на химикалите, включително, когато е налична, информация за тяхното въздействие върху изменението на климата, с цел интегриране в общата платформа за данни
- **Европейската агенция по околна среда (ЕАОС) и ЕСНА** съвместно ще разработват и редовно, най-малко на всеки две години, ще актуализират и представят набор от показатели
- **ЕАОС** ще разработи и събере информация за сигналите за ранно предупреждение и ще изготви годишен обобщаващ доклад, който да послужи за основа на регулаторните последващи действия

2. Преразпределението на научни и технически задачи и подобряване на сътрудничеството между агенциите на ЕС в областта на химикалите

Цел:

1. Консолидиране на научно-техническата работа относно химикалите в агенциите на ЕС
2. Подобряване на сътрудничеството между агенциите в областта на химикалите
3. По-добро решаване на различни научни мнения

Очаквани ползи:

- Подобрена научна последователност и съгласуваност на оценките
- Подобрена стабилност на оценката, доверието и приемането от регулаторните органи
- решения
- Укрепване на независимостта на научните становища
- Подобрена прозрачност
- Подобрена ефективност на предоставянето на оценки
- По-малко административна тежест

2. Преразпределението на научни и технически задачи и подобряване на сътрудничеството между агенциите на ЕС в областта на химикалите

Нормативни актове в обхвата на целевите изменения:

- *Регламент (ЕС) 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители*
- Регламент (ЕС) 2017/745 за медицинските изделия
- Регламент (ЕО) № 401/2009 за създаване на Европейска агенция за околна среда и Европейска мрежа за информация за околната среда и наблюдение
- Регламент (ЕО) № 178/2002 за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните и за създаване на Европейски орган за безопасност на храните

2. Преразпределението на научни и технически задачи и подобряване на сътрудничеството между агенциите на ЕС в областта на химикалите

Промени в POPs регламента:

- ЕСНА и SEAC ще подпомагат Комисията при преразглеждане на **Приложение IV** (Списък на веществата, предмет на разпоредбите за управление на отпадъците и пределни концентрации, над които се изисква унищожаване или необратима трансформация) и **Приложение V** (Списък на отпадъците и максимално допустими концентрации, над които се прилага освобождаването, позволяващо други операции по обезвреждане/оползотворяване)- SEAC ще изготвя становище относно социално-икономическото въздействие на предложените мерки
- Промяна на реда за изменение на Приложения IV и V от обикновена законодателна процедура към делегиран акт
- Адаптиране на разпоредбите, свързани с докладването на мониторинг на данните за въведените промени работата на Информационната платформа на химически мониторинг- ЕЕА (чл. 13)

3. Промени в RoHS Директивата

Възлагане на задачи на ЕСНА относно:

- ✓ Техническа оценка на исканията за освобождаване от въведените ограничения на опасни вещества в електрическо и електронно оборудване и материали и компоненти за ЕЕО
- ✓ Оценка на досиета за ограничаване на нови опасни вещества
- ✓ Изготвяне на насоки за прилагане и актуализиране на документа с въпроси и отговори по прилагането на директивата

Оптимизиране на процедурите по ограничаване на вещества и разрешаване на изключения от забраните

3. Промени в RoHS

Разрешаване на изключения

- Ограничени промени в някои процедурни разпоредби
- Въвеждане на проверка за пълнота
- Въвеждане на фиксиран период от 12 месеца за техническа оценка
- Участие на научните комитети на ЕСНА
- Следва се подхода на разрешаване по REACH

Ограничаване на вещества

- Нови нормативни разпоредби относно процедурата
- ЕСНА отговаря за техническата оценка
- Въвеждане на фиксиран срок за техническата оценка
- Въвеждане на „Регистър на ограниченията намерения“
- Участие на научни комитети
- Следва подхода на процедурата за ограничаване по Регламента за Батерии и Регламент REACH

4. Как да се подготвим? Практически съвети и препоръки

CSS въздействие върху химическата промишленост

Химическата вселена, изменението на климата и кръговата икономика ще се свържат:

- химическата промишленост трябва да гарантира, че химикалите са не само по-безопасни, но и спомагат за развитието на кръговата икономика и използват по-малко енергия за производство
- В някои случаи ще трябва да се направят компромиси между безопасната употреба на химикала и тяхната енергийна интензивност или ефект върху рециклирането на материалите
- Повече връзки с рециклирането и енергията в документи като решенията за разрешаване на дадено вещество

Повече вещества ще бъдат забранени на пазара на ЕС и темпото, с което това ще се случи, ще се ускори:

- Групиране на вещества за RMM, напр. съгласно Пътната карта за ограничаване
- Разширяване на обхвата на GRA до нови класове на опасност и употреби (бързи ограничения на групи от SoC)
- Химическите компании трябва да разгледат своите портфейли и да решат коя възвръщаемост на инвестициите сега е застрашена

CSS въздействие върху химическата промишленост

Изпълнението на политиките ще бъде широко, сложно и интензивно:

- Товарът за постигане на съответствие с регулаторните изисквания се увеличи значително за химическите компании и техните непосредствени клиенти
- Опитният персонал и външната експертиза ще бъдат особено ценни
- Концепцията за „безопасни и устойчиви химикали“ стои зад стимулите на CSS за финансова помощ и подкрепа за подобряване на базата от умения в индустрията, особено за МСП и стартиращи фирми

Повече възможности за химическата промишленост на ЕС да си възвърне конкурентоспособността чрез по-нататъшно разработване на безопасни и устойчиви химикали и предоставяне на устойчиви решения в различните сектори

Заключения и препоръки

- Прегледайте вашето портфолио от химикали и направете кръстосана проверка спрямо бъдещите изисквания за данни: прегледайте регистрационните данни, допълнени с проучвания, където е необходимо, и т.н.
- Разберете жизнения цикъл на продуктите и вашата верига на доставки
- Дайте приоритет на смекчаването на емисиите въз основа на потенциала за контрол и намаляване
- Демонстрирайте, че емисиите са контролирани
- Оценете развитието на пазара по отношение на подходящи алтернативи
- Оценявайте социално-икономическите въздействия по надежден начин
- Включете се проактивно и конструктивно с властите и в процеса на консултации

Въпроси

КЛИМАТ И ЕНЕРГЕТИКА

- 1. Пътят за декарбонизация до 2040 г**
2. EU ETS и CBAM – равни условия за индустриите?
3. Иновативни енергийни източници

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: настоящата рамка

- Европейският закон за климата (Регламент (ЕС) 2021/1119) определя **правно обвързваща цел за „нетни нулеви“ емисии на парникови газове (ПГ) до 2050 г.**, като целта е Европа да стане първият неутрален по отношение на климата континент.
- ЕС също така се ангажира да намали своите нетни емисии на парникови газове с **55% през 2030 г.** (в сравнение с 1990 г.).
- От 2019 г. до 2024 г. целите на ЕС за климата за 2030 г. и 2050 г. бяха отразени в поредица от специфични за сектора закони като част от т. нар. пакет „Fitfor55“.
- **Почти всички икономически сектори са засегнати** и трябва да предприемат мерки за декарбонизиране на своите производствени процеси и вериги за стойност.
- Съгласно член 4, параграф 3 от Европейския Закон за климата, Европейската комисия е длъжна да подготви законодателно предложение за нова климатична цел за ЕС **до 2040 г. в рамките на 6 месеца след global stocktake съгласно Парижкото споразумение през ноември 2023 г.**

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: енергийни системи

Декарбонизация на енергийните системи

- ВЕИ, нулеви нетни емисии и нисковъглеродни решения (вкл. енергийна ефективност, ядрена енергия, съхранение, CCS, CCU, промишлено поглъщане на въглерод и всички други настоящи и бъдещи технологии с нулева нетни емисии) и SMR

Цена на енергията

- Инвестиции в мрежи, съхранение, батерии, на разходо-ефективен принцип с ускоряване на завършването на дизайна на пазара на ел.енергия
- По-силно интегриране на трансграничните енергийни системи

Енергийно-интензивни индустрии

- Допълнителни политики и специално подпомагане
- Фонд за иновации – инструмент за помощ под формата на carbon contracts for difference

Гъвкавост и сигурност на доставките

- Нови междусистемни връзки и развита енергийна мрежа, съоръжения за съхранение на енергия, гъвкави пазарни решения

Адаптиране на съществуващата инфраструктура

- Адаптиране на газовата инфраструктура към децентрализирано производство
- Значителна част от петролната и газова инфраструктура ще се адаптира към синтетични горива, био-горива и водород с нулеви емисии на CO₂

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: декарбонизация на индустриите

Декарбонизация на индустриите

- По-твърда и обновена европейска програма за устойчива индустрия и конкурентоспособност трябва да допълни Зелената сделка сега и през следващите години

Вятърната
енергия

Електролизер

Батерии

Електрически
превозни
средства

Термопомпи

Слънчева PV

CCU/CCS

Технология за
биогаз

- Твърдите изкопаеми горива трябва да бъдат премахнати. Използването на газ и петрол трябва да намалее с времето. Пълно внедряване на доставки на чист водород.

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: стимул за декарбонизация

Цена на въглерода

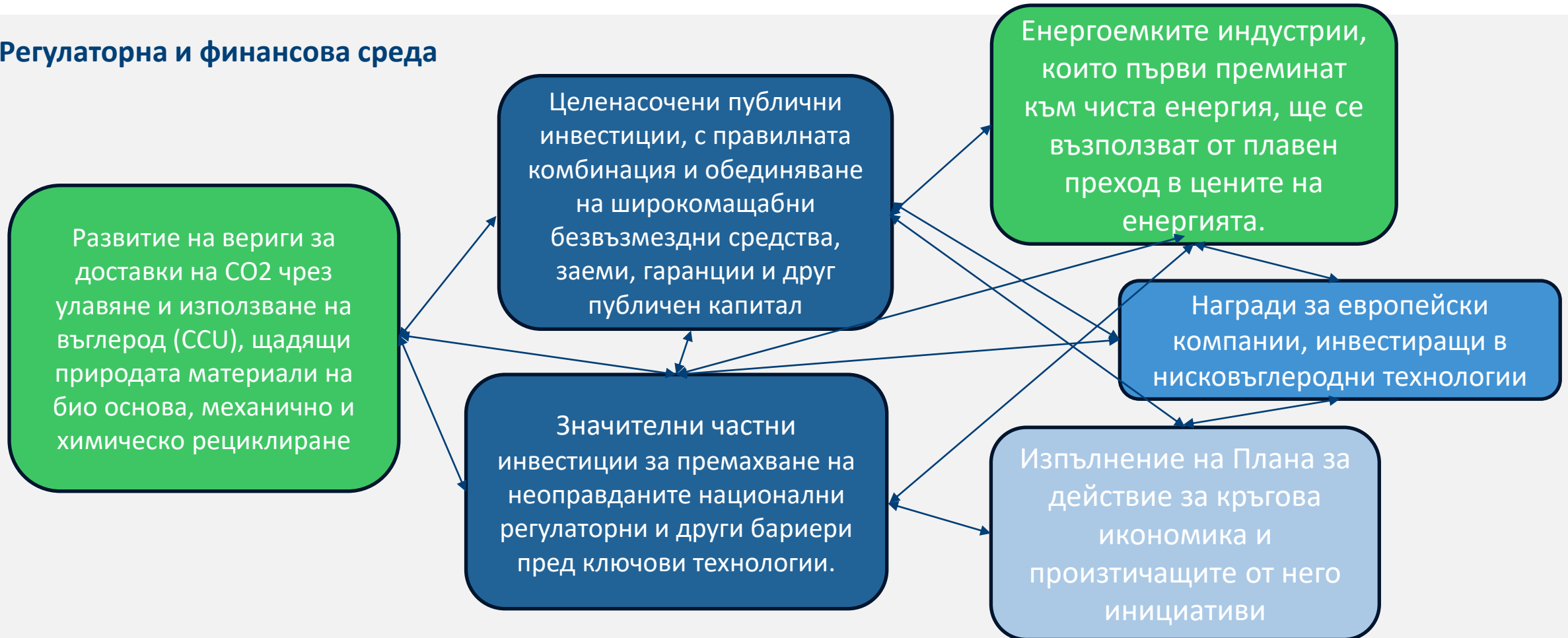
- Настоящата Система за търговия с емисии ще трябва да бъде допълнени с ефективно използване на енергийното данъчно облагане, постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива и механизма за въглеродни корекции на границата (CBAM), за да се осигурят равни условия на конкуренция на пазара на ЕС.

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: как ще се регулира и финансира?

Регулаторна и финансова среда

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: как ще се регулира и финансира?

Регулаторна и финансова среда

- Признава се интензивна глобална конкуренция за привличане на инвестиции (напр. атрактивни данъчни кредити, предоставени в САЩ със Закона за намаляване на инфлацията); ЕС трябва да разработи **значителна политическа инициатива за привличане и мобилизиране на частни инвестиции.**
- **Опростена регулаторна среда**, необходима за бизнеса и за ключови технологии.
- **Безвъзмездни средства** – стратегически разгърнати за подпомагане на нисковъглеродни проекти на ранен етап; пазарно ориентирани финансови инструменти, като зелени облигации и капиталово финансиране за зрели проекти с доказани потоци от приходи.
- Приходите от ETS трябва да се инвестират в демонстрационни и ранно внедряване на индустриални почти нулеви решения и производство на иновативно чисто технологично оборудване.
- Комисията ще се стреми да увеличи максимално бюджета по Фонда за иновации до 2028 г., с предварително заделени налични средства.

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: очаквано развитие

Съобщение на Комисията
относно целта за климата до
2040 г

Февруари
2024

Q2. – Q.4
2024

Дебати по целта за климата до
2040 г. от съзакондателите в
ЕС

Предложение за преразглеждане
на Закона за климата на ЕС –
целта на -90% до 2040 г. става
задължителна

Q.1-Q.2
2025

2026 -
нататък

Възможно преразглеждане
на специфичните секторни
политики на ЕС за принос
към целта до 2040 г. -
СТЕ/Регламент за споделяне
на усилията/транспорт/
енергетика и др.

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: предварителна оценка на EPPA

Климатичната цел на ЕС за 2040 г. идва като обещание на ЕС да постигне своята амбициозна цел за „нетни нулеви емисии“ за 2050 г. преди COP30 (2025 г.), когато се очаква всички страни да актуализират своите национално определени приноси (NDC), както е предвидено в Парижкото споразумение.

Цел от -90% изглежда нереалистична, особено като се имат предвид геополитическите развития и необходимите огромни ресурси и бавната скорост на декарбонизация в части от Централна и Източна Европа.

Решението на Европейската комисия относно климатичната цел на ЕС до 2040 г. е силно политическо и не трябва да се очаква отстъпление.

Амбициозните държави членки (Германия, Дания, Финландия, Австрия, Холандия), сред които изненадващо Полша и България, вече обявиха пълна подкрепа за предстоящата цел.

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

Ключови елементи: предварителна оценка на EPPA

Допълнителен фактор на несигурност ще се яви и Европейският парламент.

EPP, RE, S&D губят места, може да се появи дясна коалиция EPP, ECR, ID с отстъпки по отношение на климата и околната среда.

Според COM общото въздействие върху БВП вероятно ще бъде ограничено, но използваните данни са от 2018 г.

За постигането на новата цел ще са необходими значителни инвестиции.

Най-вероятно ще бъде въведено **ново специфично за сектора законодателство**. Това вероятно ще доведе до нови задължения за декарбонизация на индустрията за периода **2030-2040 г.**

Ще започне обширен диалог и контакт с граждани, индустрии, НПО и други заинтересовани страни относно правилния път до 2040 г. към климатична неутралност до 2050 г.
Индустриите трябва да действат!

Пътят на декарбонизацията до 2040 г

**Ключови
съобщения
на
индустрията**

Нов подход към
финансирането

Предсказуемост и
сигурност за бизнес
инвестиции

Плавна приемственост
и постепенна
трансформация на
икономиката

Съгласуваност и синергия с
действащите актове на ЕС

Технологично
неутрален подход с
най-добрите в
момента налични
техники

Силен, устойчив и издръжлив
единен пазар за запазване на
конкурентоспособността на ЕС

КЛИМАТ И ЕНЕРГЕТИКА

1. Пътят за декарбонизация до 2040 г
- 2. EU ETS и СВММ – равни условия за индустриите?**
3. Иновативни енергийни източници

Система на ЕС за търговия с емисии (EU-ETS)

Обща цел

EU-ETS е задължителен въглероден пазар, който се прилага за +/- 10 000 промишлени инсталации в ЕС/ЕИП (ЕС27 + Исландия, Норвегия, Лихтенщайн), както и за въздушния и морския транспорт (от 2024 г.). Той покрива около 40% от емисиите на парникови газове в ЕС (CO₂, N₂O, PFC).

Фаза IV – основни елементи:

- **Възможност за инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност над 20 MW, падаща под прага поради промени в производството, да останат в EU-ETS**
- **Мониторинг и отчитане на дейности в морския транспорт**
- **Изисквания за поетапно въвеждане – разпределение и връщане на квоти за морския транспорт, търгове**
- **Система за търговия с емисии за сгради, автомобилен транспорт и допълнителни сектори – разрешителни от 01.01.2025 г., намаляване на количеството квоти за целия Съюз за сектора, търгове от 2027 г., годишен размер на приходите от търгове, разпределени на Фонда за социален климат, трансфер, предаване на квоти, мониторинг и докладване/проверка и акредитация**
- **Отлагане на търговията с емисии за сгради, автомобилен транспорт и допълнителни сектори до 2028 г. в случай на изключително високи цени на енергията**

Система на ЕС за търговия с емисии (EU-ETS)

Обща цел

EU-ETS е задължителен въглероден пазар, който се прилага за +/- 10 000 промишлени инсталации в ЕС/ЕИП (ЕС27 + Исландия, Норвегия, Лихтенщайн), както и за въздушния и морския транспорт (от 2024 г.). Той покрива около 40% от емисиите на парникови газове в ЕС (CO₂, N₂O, PFC).

Фаза IV – основни елементи:

- Нови възможности за **разходване на приходите от търг** – вкл. финансова подкрепа за справяне със социалните аспекти в домакинствата с по-ниски и средни доходи, включително чрез намаляване на изкривяващите данъци и целенасочени намаления на митата и таксите за електроенергия от възобновяеми източници
- Трансфер на дял от **приходите към бюджета** на Съюза като външни целеви приходи в съответствие с член 30г, параграф 4 от директивата или като собствени ресурси в съответствие с член 311, трети параграф отДФЕС
- Замяна на механизмите, установени съгласно Директива 2003/87/ЕО за предотвратяване на риска от изтичане на въглерод, с **СВАМ** — няма да се предоставят безплатни квоти във връзка с производството на стоки, изброени в приложение I към посочения регламент
- **Безплатни квоти: 100%/30%**, дадени на някои индустрии до 2030 г. и на сектори с изтичане на въглерод (постепенно премахване на безплатните EUA за СВАМ секторите)

Система на ЕС за търговия с емисии (EU-ETS)

Обща цел

EU-ETS е задължителен въглероден пазар, който се прилага за +/- 10 000 промишлени инсталации в ЕС/ЕИП (ЕС27 + Исландия, Норвегия, Лихтенщайн), както и за въздушния и морския транспорт (от 2024 г.). Той покрива около 40% от емисиите на парникови газове в ЕС (CO₂, N₂O, PFC).

Фаза IV – основни елементи:

- Промени в структурата и механиката на инвестициите на Иновационния фонд и Модернизационния фонд
- Ресурс към новосъздадения **Социален фонд за климата** - подкрепа за най-засегнатите уязвими групи, особено домакинства в енергийна или транспортна бедност
- Преходно безплатно разпределение по чл. 10в ще се дава на инсталации за инвестиции, извършени само до 31 декември 2024 г
- Въвеждане на принципа „**Не причинявайте значителна вреда**“.
- Транспониране и прилагане – 01.01.2024 г.; 30.06.2024 г.; 01.01.2026 г.

Комисията трябва да направи преглед на ефективността и взаимодействието с Директива 2010/75/ЕС. Разрешителните, свързани с околната среда и климата, се координират, за да се гарантира ефективно и по-бързо изпълнение на мерките, необходими за спазване на целите в областта на климата и енергетиката.

Изтичане на въглерод и безплатни квоти: как да се възползваме от тях?

- Секторите, изброени в [Решение \(ЕС\) 2019/708](#), се считат за изложени на риск от изтичане на въглерод и може да получат ограничен дял безплатни EUA.
- Допустимите инсталации за периода 2019-2025 г. са тези, изброени в [Регламент \(ЕС\) 2019/331](#).
- Допустимите инсталации получават дял от безплатни EUA, съответстващ на нуждите на 10% най-добре работещи инсталации в конкретен сектор на дейност ([Регламент \(ЕС\) 2019/331](#)) и постепенно намаляващ всяка година (до - 2,5%).
- Секторите на СВAM ще получат намалени количества безплатни квоти: 97,5 % през 2026 г., 95 % през 2027 г., 90 % през 2028 г., 77,5 % през 2029 г., 51,5 % през 2030 г., 39 % през 2031 г., 26,5 % през 2032 г. и 14 % през 2033 г.

Правило за обусловеност (1): инсталациите, които не успеят да изпълнят препоръчаните мерки от техните енергийни одити, както се изисква от Директивата за енергийна ефективност, ще загубят 20% от своя дял от безплатните EUA.

Правило за обусловеност (2): 20% от инсталациите с най-лоши резултати трябва да изготвят план за климатична неутралност и може да загубят 20% от своите безплатни EUA, ако мерките не бъдат приложени.

Система на ЕС за търговия с емисии (EU-ETS)

Годишен цикъл на съответствие: какво трябва да се прави?

- **До 31 март всяка година:** операторите трябва да докладват своите емисии от предходната година в Регистъра на Съюза. Годишният отчет трябва да бъде заверен от акредитиран верифициран.
- **ДЧ/Европейската комисия** проверява съответствието на всички оператори и съответно актуализира регистъра на транзакциите на ЕС (EUTL).
- **До 30 юни:** ДЧА определя количеството квоти, които трябва да бъдат разпределени безплатно за тази година
- **До 30 септември:** операторите трябва да предадат количество EUA, еквивалентно на отчетените и проверени годишни емисии от предходната година.
- **Санкции:** операторите, които не успеят да предадат необходимия брой EUA, трябва да платят глоба, равняваща се на 100 EUR за всеки допълнителен тон CO₂ + закупуване и предаване на липсващите EUA.

Текущи промени: какво още е ново?

- **Признаване на улавянето, използването и съхранението на въглерод (CCUS):** в бъдеще емисиите, които са били уловени чрез постоянно химическо свързване, няма да трябва да бъдат предавани (член 12, параграф 3б). Комисията ще уточни тези правила до третото тримесечие на 2024 г. (Делегиран регламент).
- **Компенсация на косвените разходи за електроенергия:** Държавите членки могат да предоставят държавна помощ на определени инсталации във връзка с непряката въглеродна цена, която плащат за електроенергията, която консумират.
- **Разширяване на обхвата към морския сектор:** кораби над 5000 GT са обхванати от EU-ETS от 2024 г.; Системата MRV за по-малки кораби се добавя от 2026 г. За морските оператори се прилагат специфични правила.
- **Нова и отделна „ETS 2“ за сградно отопление и автомобилен транспорт** беше договорена и ще бъде въведена от 2025 г. с механизъм за прекъсване на цените (праг на задействане от 45 EUR/tCO₂ до 2030 г.). Налице е защитен механизъм – отлагане на ETS2 до 2028 г. в случай на изключително високи цени на енергията

Система на ЕС за търговия с емисии (EU-ETS)

Фаза IV – основни изводи:

1

- Амбициозни политики на ЕС, поставящи цел от 62% под нивата от 2005 г. до 2030 г
- Стръмен и по-бърз път към декарбонизация на енергоемките индустрии и авиацията

2

- По-строги правила за безплатно разпределение, по-разнообразни възможности за „зелено“ използване на приходите от търгове

3

- Предизвикателства, произтичащи от разширяването на обхвата към сгради и автомобилен транспорт

4

- Въздействие върху производството на трети страни в обхвата на CBAM

5

- Въпреки всички предвидени финансови механизми, за някои държави-членки са необходими допълнителни инвестиции за по-ефективно и навременно изпълнение и мерки за компенсация

Механизъм за корекция на въглерод на границите (СВАМ)

Обща цел

СВАМ е въглероден граничен данък, целящ да възпроизведе цената на квотите на Европейския съюз (EUA) съгласно Системата за търговия с емисии (EU-ETS) за определени категории вносни стоки с произход от трети страни (извън ЕС/ЕИП), по време когато навлязат на пазара на ЕС/ЕИП.

Ключови понятия: как работи?

- **Вносителите от ЕС декларират емисиите във внасяните от тях стоки и предават съответния брой сертификати.**
- **Сертификатите за внос на СВАМ** ще се продават от органите на държавите-членки на упълномощени декларатори на СВАМ (т.е. базирани в ЕИП вносителите или митнически представители) чрез обща централна платформа, управлявана от Европейската комисия.
- **(Почти) същата цена на въглерод като в EU-ETS:** 1 сертификат за внос на СВАМ = 1 тон еквивалент на CO₂ = цена, определена от средните седмични колебания на EUAs, продадени на търг в EU-ETS.
- **Обхват на обхванатите продукти:**
 - От 2023 г. СВАМ се прилага само за цимент, торове, желязо и стомана, електричество, водород, алуминий и някои основни стоки надолу по веригата (напр. винтове и болтове).
 - От 2026 г. Комисията постепенно ще разшири обхвата, като се стреми да включи всички сектори на EU-ETS до 2030 г. и евентуално някои други стоки надолу по веригата (напр. сложни произведени продукти) (предмет на ново законодателно предложение).

Механизъм за корекция на въглерод на границите (СВАМ)

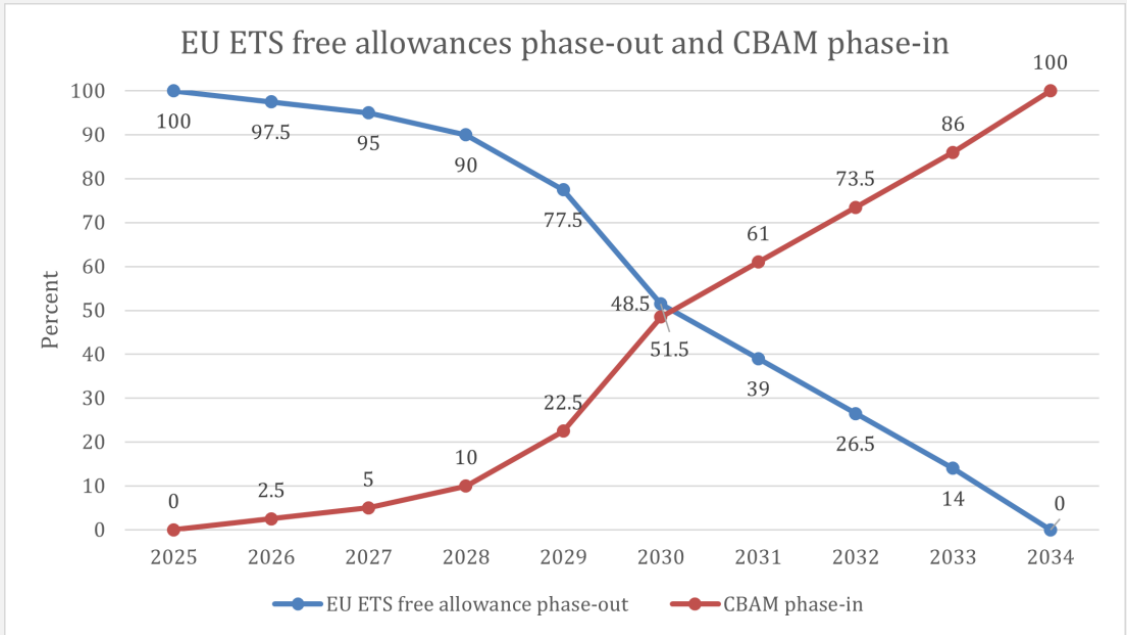
Паралелно постепенно въвеждане на СВАМ и постепенно премахване на безплатните квоти по ETS

- **СВАМ се въвежда постепенно** и ще замени съществуващата система за безплатни квоти в EU-ETS за всички обхванати сектори със следното темпо:

2026	2.5%	2031	61%
2027	5%	2032	73.5%
2028	10%	2033	86%
2029	22.5%	2034	100%
2030	48.5%		

Пример: През 2026 г. 2,5 % от безплатните квоти, предоставени по EU-ETS на сектори, обхванати от СВАМ, ще бъдат постепенно премахнати. Вносителите или техните представители трябва да закупят 2,5% от сертификатите за внос на СВАМ за техните емисии, декларирани през 2026 г.

- Комисията ще определи чрез актове за изпълнение коригиране на безплатното разпределение на квоти по СТЕ на ЕС и задължението за предаване на сертификати СВАМ

Механизъм за корекция на въглерод на границите (СВАМ)

Цикъл на съответствие: какво трябва да се прави?

- **От 1 октомври 2023 г. до 31 декември 2025 г.: важат само задълженията за докладване.**
 - Вносителите или техните представители трябва да подават **тримесечен отчет** в преходния регистър на СВАМ, но те не плащат никаква цена за въглерод.
 - За 2024 г. са **разрешени различни методологии за отчитане**; само една „методология на ЕС“ е разрешена от 2025 г. нататък.
- **От 2026 г.: прилагат се задълженията за отчитане и финансови задължения.**
 - До 31 май всяка година оторизираните декларатори на СВАМ трябва да подадат **годишна декларация** в регистъра на СВАМ за предходната година с проверени данни, контролирани от одитор.
 - Те трябва да **„предадат“** (т.е. да върнат) редица сертификати за внос на СВАМ, еквивалентни на количеството декларирани емисии, или ще подлежат на санкции (както в EU-ETS).

Механизъм за корекция на въглерод на границите (СВАМ)

Текущи промени: какво ще се промени още в бъдеще?

1

- **Емисии, които трябва да бъдат докладвани:** СВАМ се прилага за преки емисии и непреки емисии, произтичащи от потреблението на електроенергия (стоки в списъка на приложение 1) или само за преки емисии (стоки в списъка на приложение 1А). В бъдеще косвените емисии могат да бъдат разширени за всички стоки (предмет на ново законодателно предложение).

2

- До края на 2025 г. Комисията ще оцени възможността за включване в обхвата на други стоки, по-специално органични химикали и полимери.
- **Възможен разширен обхват на обхванатите продукти на СВАМ от 2026 г.**

3

- До 31 декември 2024 г. Комисията ще оцени риска от изтичане на въглеродни емисии за **европейските индустрии** надолу по веригата (напр. производители на промишлени стоки) и **европейските износители**.
- Възможно допълнително законодателно предложение може да се появи през 2025 г.

Механизъм за коригиране на въглеродните граници (СВАМ)

Актуално състояние: къде сме?

1

- Комисията подготвя делегирани/актове за изпълнение, като например относно правилата за закупуване и предаване на СВАМ сертификати.

2

- **2024 г. е тестова фаза.** Повдигат се много въпроси относно прилагането, сред които липсата на данни по веригата на стойността, **използването на стойности по подразбиране за изчисления на емисиите и прага de minimis за освобождаване от изискванията при внос. (Липса на) съответствие и санкции?**

3

- Комисията все още е отворена да изслушва индустриите и да преодолява правни и практически недостатъци в акта, което може да доведе до изменения в законодателната рамка на ЕС (чл. 30 клауза за преглед) – **стратегическа възможност за индустриите за действие.**

КЛИМАТ И ЕНЕРГЕТИКА

1. Пътят за декарбонизация до 2040 г
2. EU ETS и CBAM – равни условия за индустриите?
- 3. Иновативни енергийни източници**

Иновативни енергийни източници

Стратегия на ЕС за водорода

1

- Стратегията на ЕС за водорода - приета през 2020 г. с точки за действие на политиката в 5 области: инвестиционна подкрепа; подпомагане на производството и търсенето; създаване на водороден пазар и инфраструктура; изследвания и сътрудничество и международно сътрудничество

2

- H₂ има силен потенциал да преодолее част от тази празнина, като вектор за съхранение на възобновяема енергия, заедно с батериите и транспорта, осигурявайки резервно копие за сезонни вариации и свързвайки производствени места с по-отдалечени центрове на търсене

3

- H₂ може да замени изкопаемите горива в някои интензивни въглеродни промишлени процеси, като например в стоманодобивния или химическия сектор

4

- Приоритет за ЕС е разработването на възобновяем водород, произведен с помощта предимно на вятърна и слънчева енергия.

5

- „Водородни долини“

Иновативни енергийни източници

Пакет на ЕС за водород и газ – предстои публикуване

Актуализирани правила на ЕС за декарбонизиране на пазара на газ и създаване на пазар на водород

Ключов принос към климатичната неутралност на ЕС до 2050 г

Система за сертифициране за нисковъглеродни газове, включително водород

Подробни правила за методологията и оценката на намаляването на парниковите газове - DA

Национални планове за развитие на мрежата, базирани на съвместни сценарии за електроенергия, газ и водород

Операторите на водородни и газови мрежи да включват информация за инфраструктура, която може да бъде изведена от експлоатацията или адаптирана

Конкретни планове за развитие на водородната мрежа, за да се гарантира, че изграждането на водородната система се основава на реалистична прогноза за търсенето

Дизайн на пазара за водород в Европа

Две фази, преди и след 2033 г

Ще се прилага опростена рамка с ясна видимост относно бъдещите правила за развит пазар на водород

Достъп до водородни инфраструктури, разделяне на производството на водород и транспортните дейности (т.нар. „отделяне“) и определяне на тарифи

Иновативни енергийни източници

Водородни инициативи на ЕС

Иновативни енергийни източници

Водород - финансиране

- Механизмът за възстановяване и устойчивост за чиста енергия е предоставен на държавите от ЕС за инвестиране във водородни проекти по цялата верига на стойността
- Инвестиционна подкрепа е осигурена и чрез Важни проекти от общ европейски интерес (IPCEI) относно водорода. Първият IPCEI, наречен „IPCEI Hy2Tech“, който включва 41 проекта и беше одобрен през юли 2022 г., има за цел да разработи иновативни технологии за веригата на стойността на водорода за декарбонизиране на индустриалните процеси и сектора на мобилността, с фокус върху крайните потребители.
- През септември 2022 г. Комисията одобри „IPCEI Hy2Use“, който допълва IPCEI Hy2Tech и който ще подпомогне изграждането на инфраструктура, свързана с водорода, и разработването на иновативни и по-устойчиви технологии за интегриране на водорода в индустриалния сектор.
- И накрая, Партньорството за чист водород беше създадено през ноември 2021 г. в подкрепа на изследванията и иновациите във водородната екосистема.

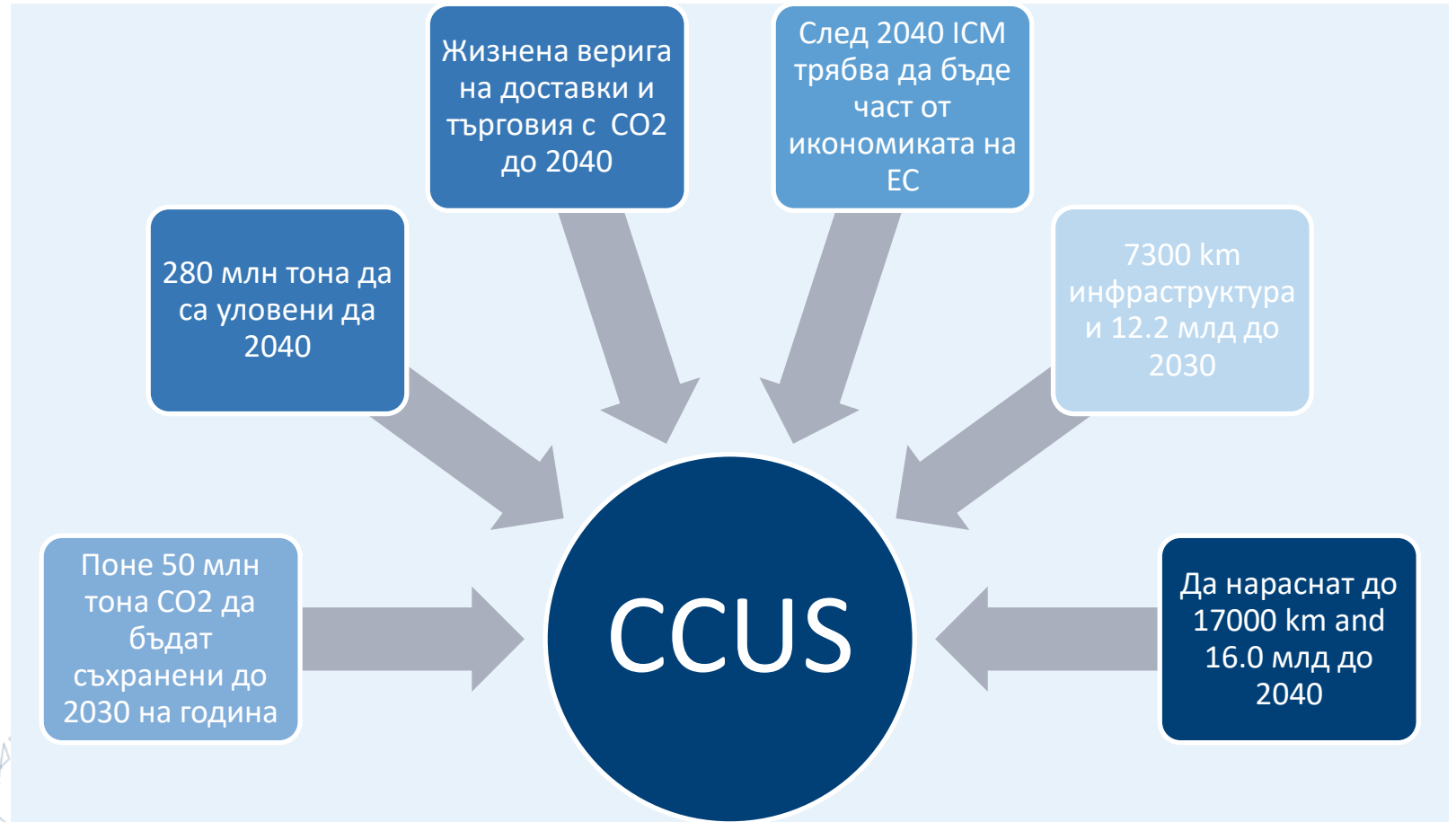
Иновативни енергийни източници

CCUS - Стратегия на ЕС за управление на индустриален въглерод

Индустриално управление на въглерода:

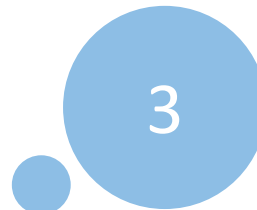
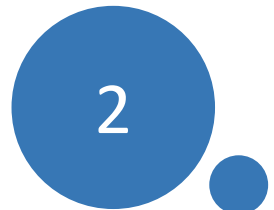
- използване на набор от технологии за улавяне, съхраняване, транспортиране и използване на CO2 емисии от промишлени съоръжения
- премахване на CO2 от атмосферата

Повторно използване/преназначение на съществуващата инфраструктура за транспортиране и съхранение на CO2

Предизвикателства днес

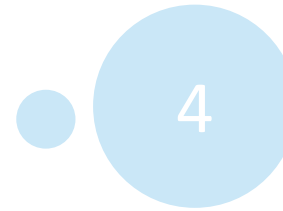
Общоевропейски механизъм за планиране на транспортна инфраструктура за CO2 в сътрудничество с ДЧ

Нова регулаторна рамка за оптимизиране на развитието и предоставяне на повече сигурност на инвеститорите

Несигурни бъдещи обеми на CO2

Дългите разрешителни процедури – значителни бариери за инвеститорите
Високи първоначални капиталови разходи и дълги срокове за изпълнение

Правила за отчитане в контекста на ЕСТЕ
PCI на ЕС за инфраструктура за пренос и съхранение на CO2

Иновативни енергийни източници

CCUS - Стратегия на ЕС за управление на индустриален въглерод

1

Платформа за оценка на търсенето и агрегиране на улавяне и съхранение на CO₂
Инвестиционен атлас на потенциални места за съхранение на CO₂

2

Опции за увеличаване на усвояването на устойчив въглерод като ресурс в индустриалните сектори (включително химикали, съвременни синтетични горива, полимери или минерали).

3

Съгласувана рамка за отчитане и подкрепа на внедряването на иновативни и устойчиви CCU приложения

4

Установяване на общи цели за поглъщане на въглерод в съответствие с климатичната цел на ЕС за 2040 г

5

Варианти на политиката и механизми за подкрепа за промишлено премахване на въглерод, включително дали и как да ги отчетем в ЕСТЕ

Иновативни енергийни източници

CCUS - Стратегия на ЕС за управление на промишлен въглерод

ФИНАНСИРАНЕ

Хоризонт Европа - иновативни решения на CCUS чрез своите последователни рамкови програми за научни изследвания и иновации

Connecting Europe Facility - Механизъм за свързване на Европа - ключовият механизъм за подкрепа на ЕС за развитие на трансгранични енергийни и транспортни инфраструктурни проекти

Фонд за иновации – основен инструмент на ЕС за финансиране на декарбонизация на промишлени процеси

Възм. основани на пазара механизми за финансиране, като търгове за конкурентно наддаване като услуга по Иновационен фонд

Експертиза на EPPA и опит във финансирането от ЕС

- **Персонализирани услуги** в зависимост от нуждите на клиента: от обучение до „картографиране“ и мониторинг, но също и изготвяне и подаване на предложения и критичен преглед на минали приложения:
 - **Изготвяне и подаване на предложения:** Хоризонт Европа, фондове на ЕС за насърчаване на „зелени“ нисковъглеродни технологии, Фонд за иновации
 - **Критичен преглед на приложенията**
 - **Картографиране на инструменти за финансиране и планове за действие на ЕС**
- **Нашият опит в изготвянето** на проектни предложения за финансиране:
 - **Над 70% успешни кандидатури между 2016 г. и 2023 г. за 5 различни клиента по 3 инструмента за финансиране**
 - **Общо EUR 22.8 милиона съфинансиране, получени от наши клиенти**

Нашата добавена стойност? Задълбочено разбиране на политическия контекст, смесен в предложенията за финансиране

Къде ЕРРА може да е полезна – 360° подход

- Мониторинг и подпомагане в процеса на приемане и прилагане на нормативните изисквания в сектор Химикали, Климат и енергетика
- Позициониране процеса на формиране на регулаторните аспекти
- Трансфер на експертиза в правоприлагането на комплексни въпроси в обхвата на CSS, CTE на ЕС и СБАМ
- Оценка на законодателството по химикали, климат и енергетика
- Анализи на бъдещи политики
- Мониторинг на пазарната динамика на въглерода и енергията
- Стратегически съвети за информирани бизнес решения
- Идентифициране на финансови възможности и изготвяне на проекти, финансирани директно от инструменти и механизми на ЕС

- Одит на политиките и приоритизиране
- Стратегически семинари
- Стратегически хоризонтални съвети
- Видимост и стратегическо позициониране в политическите процеси на вземане на решения
- Ангажиране с ЕК, ЕП и ДЧ
- Изграждане на коалиции
- „Умен“ мониторинг
- Картиране на заинтересовани страни
- Лидерство
- Управление на кризи
- Пазарни възможности и достъп

Въпроси

eppa

Contacts:

Meglana.Mihova@eppa.com

Parvoleta.Luleva@eppa.com

Silvia.Bakardjieva@eppa.com

T +32 2 735 82 30

brussels@eppa.com

Place du Luxembourg 2,
1050 Brussels – Belgium

www.eppa.com